

Monumentnummer*: 519172

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 13 september 2004
Kadaster deel/nr 82832/169

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Oirschot Oirschot Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Oirschot

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Oirschot F 7983

Omschrijving**

Complex Koestraat 35-41 Oirschot (1): Het R.K. KLOOSTER Nazareth van de zusters Franciscanessen is een complex van gebouwen rond een kloosterhof, die aan de oostelijke zijde wordt afgesloten door de kloosterkapel. Aan de oostzijde van deze kapel bevindt zich eveneens rond een hof het voormalige internaat dat buiten de bescherming valt. De gebouwen dateren uit de periode 1924-'26 in Um 1800-stijl en enigszins romaniserende stijl en zijn voor het grootste deel van de hand van Jos Cuypers en Jan Stuyt. Het inwendige is in 1995 gerenoveerd met respect voor de oorspronkelijke detaillering van ramen en deuren. Toen is een vleugel uit 1935 afgebroken en door nieuwbouw vervangen. Deze nieuwe vleugel valt buiten de bescherming. Achter het gebouw bevindt zich een tuin met kerkhof en Jozefkapel.

Omschrijving: De oudste gebouwen staan aan en haaks op de Koestraat en zijn tweelaags. Ze hebben een carrévormige plattegrond en zijn opgetrokken uit machinale baksteen. Het zadeldak is gedekt met verbeterde Hollandse pannen, is voorzien van dakkapellen en heeft een geprofileerde gootlijst op klossen. Parallel aan de Koestraat staat het hoofdgebouw (A). In de bakstenen gevel van zeven vensterassen is de hoofdingang van het klooster: een centraal rondboogportiek met tufstenen omlijsting, een vleugelpaneeldeur met driedelig half rond bovenlicht en een ingemetselde plaquette met het opschrift: "Klooster Nazareth / Moederhuis der Zusters / Franciscanessen / 1797-1925" en een afbeelding van het kruis met de lijdenswerktuigen. Op de begane grond zijn samengestelde kruisvensters met twintigruits ramen. Geheel links in de gevel een opgeklampte deur met zijlichten. Op de etage zijn biforen in een gepleisterde rondboognis. Op de westelijke hoek is een sterk geprononceerde hoekrisaliet, die deel uitmaakt van de haaks op de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Koestraat staande vleugel (B). In de eindgevel heeft de risaliet siermetselwerk met ster-motieven. De zijgevel heeft veertien vensterassen. De vensters zijn dezelfde als in de vleugel met de hoofdingang. In deze zijgevel is ook een identiek portiek als dat van de hoofdingang. Op de plaquette staat hier de tekst: "De Heer zegene U / Geve U vrede Beware U / St. Fr. aan Br. Leo" en een afbeelding van het kruis en de lijdenswerktuigen. Achter vleugel (B) staat een trappenhuis (C), onder steil schilddak met verbeterde Hollandse pannen en pironen. Het gebouw heeft op de begane grond een dubbel drielicht en op de etage rondbogige lancetvensters met glas-in-loodvulling. In de zijgevel twee rondlichten. De aansluitende vleugel (D) is gedetailleerd als (A) en (B) en vormt de derde arm van de zuidelijke kloosterhof. Het schilddak is gedekt met verbeterde Hollandse pannen en de eindgevel telt drie vensterassen. Inwendig is bij de renovatie van 1995 de indeling van de kamers op de eerste etage en de zolder ingrijpend gewijzigd door verhoging van de vloeren, verlegging van de oorspronkelijke middengangen en vergroting van de kamers. Daarbij bleef echter de indeling en opzet van de begane grond gehandhaafd, al is de afzonderlijke novicengang op de hof verdwenen. Op de begane grond bevindt zich aan drie zijden van de binnenhof een van kruisgraatgewelven voorziene kloostergang met terrazovloeren en rondboogramen met glas-in-lood. Op deze gang sluiten op de hoeken drie trappenhuisen aan met trappen in petit granit met smeedijzeren leuning. Het derde trappenhuis aansluitend aan de nieuwe vleugel is inwendig vernieuwd in eigentijdse vormen. Diverse ruimten bewaren hun eenvoudige paneeldeuren. In een der portalen is ook nog de originele 'rol' bewaard waarmee de zusters contact met de buitenwereld onderhielden en boodschappen en pakjes konden ontvangen. Rechts en links van de ingang bevinden zich enkele spreekkamers, tot 1956 voorzien van tralies. De spreekkamers rechts behielden hun oorspronkelijke grenen puin naar de gang en de planken vloeren. De refter midden in vleugel D heeft balklagen op een kolommenrij. Voor het klooster is aan de Koestraat een klein, bij het klooster behorend plantsoen met een drietal eiken (stamomvang max. 2 meter). Achter het gebouw ligt een ruime parkachtige tuin met deels nog uit de negentiende eeuw daterende ommuring. In deze tuin een Sint-Jozefkapel uit het laatste kwart van de negentiende eeuw en het rechthoekige zusterkerkhof met Calvariekapel en eenvoudige overdekte omgang aan drie zijden.

Waardering: Het klooster is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een geestelijke ontwikkeling, namelijk de bloei van orden en congregaties in de vroege twintigste eeuw en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het congregatieklooster annex internaat kort na 1900. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de stijl, waarmee de architecten Cuypers en Stuyt door materiaalgebruik en ornamentiek een breuk bewerkstelligden met de traditionele katholieke gestichtsstijl. Het heeft ensemblewaarden als onderdeel van een complex van klooster, kapel, scholen en rectoraat en de rol in het silhouet van de plaats. Het is als groot en samenhangend kloostercomplex relatief zeldzaam geworden.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinmuur
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuin
Cultuur, gezondheid en wetenschap	Onderwijs en wetenschap	Schoolgebouw
Religieuze gebouwen	Klooster, kloosteronderd	Kloosterkapel(TFU)
Religieuze gebouwen	Klooster, kloosteronderd	Klooster

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument